

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Kod przedmiotu	4606-PS-00000IP-0363	Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Metody biologicznej oceny jakości środowiska		
			w j. angielskim	Methods of Biological Assessment of Environmental Quality		
Rodzaj zajęć	specjalnościowe					
Kierownik przedmiotu	dr hab. Katarzyna Affek		Prowadzący zajęcia	dr hab. Katarzyna Affek		
Jednostka realizująca	Wydział Inżynierii Środowiska	Dyscyplina/y naukowa/e	Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka; Biotechnologia			
Poziom kształcenia	kształcenie doktorantów	Semestr studiów	zimowy			
Język zajęć	polski					
Forma zaliczenia	zaliczenie	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	26	Sumaryczna liczba ECTS	2	
Minimalna liczba uczestników	10	Maksymalna liczba uczestników	20	Dostępność dla studentów I lub II stopnia	Nie	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	1		1		
	łącznie w semestrze	13		13		

1. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu biologii środowiska, mikrobiologii, ekologii lub inżynierii środowiska oraz znajomość podstaw metodologii badań naukowych.

2. Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie doktorantów z biologicznymi metodami oceny jakości środowiska stosowanymi w badaniach naukowych i monitoringu środowiskowym, ze szczególnym uwzględnieniem:

- metod ekotoksykologicznych,
- metod mikrobiologicznych,
- biologicznych wskaźników jakości środowiska,
- biomarkerów i metod molekularnych,
- interpretacji wyników badań biologicznych,
- oceny wpływu zanieczyszczeń na organizmy i ekosystemy.

Przedmiot ma rozwijać umiejętność krytycznej analizy i doboru metod biologicznej oceny środowiska odpowiednich do charakteru badanego problemu środowiskowego.

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

Znaczenie biologicznych metod oceny jakości środowiska. Organizmy wskaźnikowe i bioindykatory w monitoringu środowiska. Ekotoksykologiczne metody oceny jakości wód, ścieków, gleb i osadów. Testy toksyczności ostrej i przewlekłej. Biomarkery środowiskowe i biologiczne skutki działania zanieczyszczeń. Metody oceny genotoksyczności i zaburzeń endokrynnych. Mikrobiologiczne metody oceny jakości środowiska. Metody molekularne w monitoringu środowiskowym. Analiza mikrobiomu środowiskowego. Biologiczna ocena nowych

zanieczyszczeń środowiska (m.in. mikroplastików, farmaceutyków, produktów ubocznych dezynfekcji). Interpretacja wyników badań biologicznych i ich ograniczenia. Biologiczna ocena ryzyka środowiskowego.

Ćwiczenia projektowe

Analiza i interpretacja wyników badań biologicznych środowiska. Dobór metod biologicznej oceny jakości środowiska do określonych problemów badawczych. Krytyczna analiza publikacji naukowych dotyczących monitoringu biologicznego. Opracowanie schematu badań biologicznej oceny jakości środowiska. Analiza przykładów zastosowania biomarkerów i metod molekularnych. Opracowanie i prezentacja projektu dotyczącego biologicznej oceny wybranego elementu środowiska.

4. Efekty uczenia się

Rodzaj efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się w SZD	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
Wiedza			
W01	Zna biologiczne metody oceny jakości środowiska oraz możliwości ich zastosowania	SD_W2, SD_W3	ocena projektu
W02	Zna organizmy wskaźnikowe, biomarkery oraz metody molekularne stosowane w monitoringu środowiskowym	SD_W2, SD_W3	ocena projektu, ocena prezentacji
W03	Rozumie biologiczne skutki oddziaływania zanieczyszczeń środowiska na organizmy i ekosystemy	SD_W1, SD_W2	ocena prezentacji
Umiejętności			
U01	Potrafi dobrać odpowiednie metody biologicznej oceny jakości środowiska do określonego problemu badawczego	SD_U1, SD_U2	ocena projektu
U02	Potrafi interpretować wyniki badań biologicznych środowiska	SD_U1, SD_U2	ocena projektu, ocena prezentacji
U03	Potrafi krytycznie analizować publikacje naukowe dotyczące biologicznej oceny środowiska	SD_U2, SD_U5	ocena prezentacji
Kompetencje społeczne			
K01	Jest gotów do krytycznej oceny wyników biologicznej oceny środowiska	SD_K1, SD_K2	ocena aktywności w trakcie zajęć
K02	Jest gotów do odpowiedzialnego prowadzenia i interpretacji badań środowiskowych	SD_K5	ocena projektu
K03	Jest gotów do uczestnictwa w dyskusji naukowej dotyczącej problemów środowiskowych	SD_K2, SD_K3	ocena prezentacji, ocena aktywności w trakcie zajęć

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe; test

5. Kryteria oceny

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest:

- obecność i aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach projektowych,
- przygotowanie projektu dotyczącego biologicznej oceny wybranego problemu środowiskowego,
- przygotowanie posteru naukowego,
- prezentacja posteru podczas mini sesji posterowej oraz udział w dyskusji naukowej.

Dopuszczalna liczba nieobecności na ćwiczeniach projektowych wynosi 2 godziny dydaktyczne.

6. Literatura

Literatura podstawowa:

- [1] Markert B.A., Breure A.M., Zechmeister H.G. (red.), Bioindicators and Biomonitors.
- [2] Giuliano Ziglio, Maurizio Siligardi, Giovanna Flaim (red.): Biological Monitoring of Rivers: Applications and Perspectives.
- [3] Walker C.H., Hopkin S.P., Sibly R.M., Peakall D.B., *Principles of Ecotoxicology*.

7. Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**

Lp.	Opis	Liczba godzin
1	godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim wynikające z planu	26
2	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	15
3	Godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	15
4	godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	0
Sumaryczny nakład pracy studenta		56
Liczba punktów ECTS		2

** 1 ECTS pracy = 25-30 godzin nakładu pracy studenta (np. 2 ECTS = 60 godzin; 4 ECTS = 110 godzin)

8. Informacje dodatkowe

Liczba punktów ECTS na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	1,5
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	1